

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
GERARD HOGAN IŠVADA,
pateikta 2021 m. rugsėjo 23 d.¹

Byla C-433/20

**Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte
Gesellschaft mbH**

**prieš
Strato AG**

(*Oberlandesgericht Wien* (Vienos aukštesnysis apygardos teismas, Austrija) prašymas priimti
prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisės aktų derinimas – Autorių teisės ir gretutinės teisės – Direktyva 2001/29/EB – 2 straipsnis – Atgaminimo teisė – 5 straipsnio 2 dalies b punktas – Asmeniniam kopijavimui taikoma išimtis – Trečiosioms šalims priklausantys serveriai, kuriais leidžiama privačiai naudotis fiziniams asmenims – Debesijos kompiuterijos paslaugų teikimas – Sąvokos „bet kurioje laikmenoje“ aiškinimas – Teisinga kompensacija“

I. Įžanga

1. Komercinio fotokopijavimo aparato atsiradimas XX amžiaus 6-ajame dešimtmetyje tikriausiai buvo tik vienas iš daugybės technologinių išradimų, kuris sujungė įprastos autorių teisių ir gretutinių teisių sampratos pamatus, visų pirma atsižvelgiant į joms taikomas išimtis ir apribojimus. Atsiradus fotokopijavimo aparatui, autorių teisių medžiagą buvo galima lengvai atgaminti pačiais įvairiausiais būdais, tačiau taip, kad šios medžiagos nebūtų įmanoma atsekti ar aptikti. Dar daugiau abejonių dėl šios tradicinės sampratos kilo po skaitmeninės revoliucijos, kuri prasidėjo nuo interneto ir pasaulinio tinklo atsiradimo XX amžiaus 10-ojo dešimtmečio pradžioje.

2. Šiame prašyme priimti prejudicinį sprendimą keliamas klausimas dėl kito šios naujos problemos aspekto. Ar fizinis asmuo, kuris teisėtai disponuoja autorių teisių saugoma medžiaga, turi teisę daryti jos kopiją išimtinai asmeniniais tikslais ir, sumokėjęs mokestį, saugoti ją komerciniame serveryje, kuriame naudojami debesijos kompiuterijos metodai, ir, jeigu taip, kokia išmoka, jei apskritai priklauso, tokiu atveju turi būti mokama autorių teisių savininkui? Toks iš esmės yra *Oberlandesgericht Wien* (Vienos aukštesnysis apygardos teismas, Austrija) prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateiktas klausimas, kuris Europos Sąjungos Teisingumo Teismo kanceliarijoje gautas 2020 m. rugsėjo 15 d. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra susijęs su

¹ Originalo kalba: anglų.

2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo² 5 straipsnio 2 dalies b punkto aiškinimu.

3. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas byloje tarp autorių teisių kolektyvinio administravimo organizacijos *Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH* (toliau – *Austro-Mechana*) ir Vokietijoje įsteigtos bendrovės *Strato AG* (toliau – *Strato*), kuri teikia duomenų saugojimo debesijoje paslaugas. Prašyme priimti prejudicinį sprendimą priėmusiame teisme nagrinėjama byla yra susijusi su klausimu, ar *Strato*, atsižvelgiant į saugojimo debesijoje pajėgumus, kuriuos ji Austrijoje teikia fiziniams asmenims privačiai naudoti, turi mokėti kompensaciją už atgaminimo teisės naudojimą.

4. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą suteikia Teisingumo Teismui galimybę išnagrinėti klausimą, susijusį su fizinių asmenų autorių teisių saugomo turinio kopijų darymu privačiai naudoti skaitmeninėje aplinkoje, konkrečiau kalbant, su kopija arba saugojimu debesijoje³.

5. Svarbu pabrėžti, kad tuo atveju, kai valstybė narė pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą patvirtino šios direktyvos 2 straipsnyje nustatytą „asmeninio kopijavimo“ išimtį, taikomą išimtinai atgaminimo teisei, tuomet toks kopijavimas yra teisėtas, *jeigu* teisių turėtojui sumokama teisinga kompensacija. Žinoma, jeigu atitinkama valstybė narė nepasinaudoja 5 straipsnio 2 dalies b punkto išimtimi, tuomet toks autorių teisių medžiagos atgaminimas be teisių turėtojo sutikimo akivaizdžiai prieštarautų 2 straipsniui⁴.

6. Šioje byloje Teisingumo Teismo prašoma, pirma, išnagrinėti ar asmeninio kopijavimo išimtis taip pat taikoma atgaminimui debesijoje, kurį fiziniai asmenys atlieka dėl privataus autorių teisių saugomo turinio naudojimo, ir, jei taip, tai kiek. Jeigu Teisingumo Teismas nuspręstų, kad asmeninio kopijavimo išimtis taip pat taikoma tokiam atgaminimui, tuomet turėtų išnagrinėti klausimą, kas yra „teisinga kompensacija“ (jeigu ji apskritai yra) pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą, kuri turėtų būti mokama teisių turėtojams dėl saugojimo debesijoje, prie kurios interneto paslaugų teikėjai suteikė prieigą fiziniams asmenims, kad galėtų privačiai naudoti.

7. Visų pirma, atsižvelgiant į tai, kad gali būti, jog mokesčių fiziniai asmenys jau sumokėjo pirkdami prietaisus, laikmenas arba įrangą, pvz., išmaniuosius telefonus, planšetinius arba asmeninius kompiuterius⁵, kuriuose leidžiama saugoti autorių teisių saugomą turinį ir jį atgaminti debesijoje

² OL L 167, 2001, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230.

³ Dėl debesijos kompiuterijos apibūdinimo žr. generalinio advokato M. Szpunar išvadą, pateiktą byloje *VCAST* (C-265/16, EU:C:2017:649, 1–3 punktai). Debesijos kompiuterijos koncepcijos esmę 2011 m. rugsėjo mėn. JAV nacionalinis standartų ir technologijų institutas (NIST) apibrėžė kaip „modelį, kuris sudaro sąlygas užtikrinti visapusišką, patogią ir poreikius atitinkančią tinklo prieigą prie bendrų konfigūruojamų kompiuterinių išteklių (pvz., tinklų, serverių, saugyklų, taikomųjų programų ir paslaugų), kuriuos galima greitai suteikti ir atlaisvinti minimaliomis valdymo pastangomis arba minimalia paslaugų teikėjo sąveika <...>“. Skelbiama adresu <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/Legacy/SP/nistspecialpublication800-145.pdf>. Šios apibrėžties autoriai pažymėjo, kad „debesijos kompiuterija yra kintanti paradigma“. Atrodytų, kad nėra visuotinai priimtinos *teisinės* debesijos kompiuterijos arba debesija grindžiamų paslaugų apibrėžties. Neabejotina, kad taip yra dėl visuotinės ir greitos šios technologijos ir su ja susijusių paslaugų plėtos. Vis dėlto manau, kad „saugojimo debesijoje“ koncepciją taikliai apibūdino Michale Muchmore ir Jill Duffy savo straipsnyje „The Best Cloud Storage and File-Sharing Services for 2021“, nurodydami, kad tai yra „jūsų rinkmenų saugojimas kažkur kitur nei jūsų kompiuterio kietasis diskas ir paprastai tai yra paslaugų teikėjo serveriai“. Kaip nurodė vienas iš technologijų žinovų: „Debesijos nėra. Tai tiesiog kito asmens kompiuteris“. Duomenų laikymas debesijoje suteikia galimybę susipažinti su šiomis rinkmenomis internete“. Skelbiama adresu <https://www.pcmag.com/picks/the-best-cloud-storage-and-file-sharing-services>.

⁴ Išskyrus atvejus, kai taikoma kuri nors kita Direktyvos 2001/29 5 straipsnyje nustatyta išimtis arba apribojimas.

⁵ Praeityje pasirinktos laikmenos buvo nešiojami „tušti“ saugojimo įrenginiai, pvz., garso ir vaizdo kasetės, paskui kompaktiniai diskai (CD) ir skaitmeniniai vaizdo diskai (DVD), o visai neseniai USB atmintinės. Tokie prietaisai, kaip kompiuteriai, išmanieji telefonai ir išoriniai kietieji diskai, šiandien taip pat naudojami kartu su debesijos kompiuterijos saugojimo paslaugomis.

ir taip suteikti (teisingą) kompensaciją teisių turėtojams už žalą, patirtą dėl kopijavimo, kyla klausimas, ar interneto paslaugų teikėjai, kurie suteikia saugojimo vietą debesijoje, turėtų mokėti (papildomą) mokestį už tą patį turinį, kaip to reikalaujama atsižvelgiant į „teisingą kompensaciją“ pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą.

8. Vis dėlto prieš pradėdant nagrinėti šiuos klausimus pirmiausia būtina išdėstyti teisinę aplinkybę, susijusią su šia byla.

II. Teisinės aplinkybės

A. Direktyva 2001/29

9. Direktyvos 2001/29 2, 5, 9, 10, 31, 32, 35, 38 ir 44 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(2) 1994 m. birželio 24 ir 25 d. Korfu saloje posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba pabrėžė būtinumą Bendrijos lygmeniu sukurti bendrą ir lanksčią teisinę sistemą informacinės visuomenės Europoje kūrimui skatinti. Tam, *inter alia*, reikalinga, kad naujiems produktams ir paslaugoms egzistuotų tam tikra vidaus rinka. Svarbūs Bendrijos teisės aktai tokiai reguliavimo sistemai užtikrinti jau veikia arba yra rengiamasi juos priimti. Autorių teisės ir gretutinės teisės šiame kontekste vaidina svarbų vaidmenį, nes jos saugo ir skatina naujų produktų bei paslaugų kūrimą ir pardavimą, kūrybą ir kūrybos rezultatų naudojimą.

<...>

(5) Technologijų plėtra padaugino ir pajvairino kūrybos, gamybos ir naudojimo kryptis. Nors ir nereikia jokių naujų intelektinės nuosavybės apsaugos koncepcijų, galiojantys autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymai turėtų būti pakeisti ir papildyti, kad atitinkamai atspindėtų ekonomikos realybes, pavyzdžiui, naujas naudojimo formas.

<...>

(9) Kiekvienas autorių teisių ir gretutinių teisių derinimas turi būti grindžiamas aukšto lygio apsauga, nes tokios teisės yra labai svarbios intelektinei kūrybai. Jų apsauga padeda užtikrinti kūrybingumo palaikymą ir plėtojimą autorių, atlikėjų, prodiuserių, vartotojų, kultūros, pramonės ir apskritai visuomenės labui. Dėl to intelektinė nuosavybė yra pripažinta sudedamąja nuosavybės dalimi.

(10) Kad autoriai ar atlikėjai galėtų tęsti savo kūrybinį ir meninį darbą, už savo darbo naudojimą jie turi gauti teisingą atlyginimą; jį turi gauti ir prodiuseriai, kad galėtų finansuoti šį darbą.
<...>

<...>

(31) Turi būti išlaikyta derama pusiausvyra tarp įvairių kategorijų teisių turėtojų teisių ir interesų, taip pat tarp įvairių kategorijų teisių turėtojų ir saugomų objektų naudotojų. <...>

(32) Ši direktyva nustato išsamų atgaminimo teisės ir viešo paskelbimo teisės išimčių ir apribojimų sąrašą. Kai kurios išimtys arba apribojimai prireikus taikomi tik atgaminimo teisei. Šiame sąrašė deramai atsižvelgiama į skirtingas valstybių narių teisės tradicijas ir kartu siekiama užtikrinti veikiančią vidaus rinką. Valstybės narės turėtų laikytis nuoseklaus šių išimčių ir apribojimų taikymo, kuris bus įvertintas ateityje apžvelgiant įstatymų įgyvendinimą.

<...>

(35) Taikant tam tikras išimtis ar apribojimus teisių turėtojai turėtų gauti teisingą atlyginimą, kad jiems būtų deramai kompensuota už naudojimąsi jų saugomais kūriniais ar kitais objektais. Nustatant tokio atlyginimo formą, išsamią tvarką ir galimą dydį kiekvienu atveju turėtų būti atsižvelgiama į konkrečias aplinkybes. Įvertinant šias aplinkybes vertingas kriterijus būtų iš to kylanti galima žala teisių turėtojams. Tais atvejais, kai teisių turėtojai kokia nors kita forma jau yra gavę atlyginimą, pvz., licencinio mokesčio dalį, galima netaikyti jokio specialaus ar atskiro mokėjimo. Nustatant tinkamos [teisingos] kompensacijos dydį turėtų būti atsižvelgiama į šioje direktyvoje nurodytą techninės [techninių] apsaugos priemonių naudojimo laipsnį. Tam tikrose situacijose, kai žala teisių turėtojui [teisių turėtojui padaryta žala] yra minimali, gali nebūti ir jokio įsipareigojimo dėl atlyginimo.

<...>

(38) Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti išimtį ar apribojimus atgaminimo teisei tam tikriems garso, vaizdo ir audiovizualinės medžiagos atgaminimo privačiam naudojimui atvejams, kartu nustatant ir teisingą kompensaciją. Gali būti įdiegiamos arba toliau taikomos teisių turėtojams žalą kompensuojančios atlyginimo sistemos. <...>

<...>

(44) Taikant šioje direktyvoje nustatytas išimtis ir apribojimus, jie turėtų būti įgyvendinami atsižvelgiant į tarptautinius įsipareigojimus. Tokios išimtys ir apribojimai negali būti taikomi pažeidžiant teisėtus teisių turėtojo interesus arba prieštaraujant įprastam jo kūrinio ar kito objekto naudojimui. Valstybių narių nustatytos tokių išimčių ar apribojimų nuostatos pirmiausia turėtų deramai atspindėti padidėjusį ekonominį poveikį, kurį tokios išimtys ar apribojimai gali turėti naujos elektroninės terpės kontekste. Dėl to, atsiradus naujiems saugomų kūrinų ir kitų objektų naudojimo būdams, tam tikrų išimčių ar apribojimų taikymo sritį gali tecti netgi dar labiau riboti.“

10. Direktyvos 2001/29 2 straipsnyje „Atgaminimo teisė“ nustatyta:

„Valstybės narės nustato išimtinę teisę leisti arba uždrausti tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai ar nuolat bet kuriuo būdu ir bet kuria forma atgaminti visą arba iš dalies:

- a) autoriams – savo kūrinius;
- b) atlikėjams – savo atlikimo įrašus;
- c) fonogramų gamintojams – savo fonogramas;
- d) filmų pirmojo įrašo gamintojams – jų filmų originalus ir kopijas;

e) transliuojančiosioms organizacijoms – savo transliacijų įrašus nepaisant to, ar tos transliacijos perduotos laidais ar eteriu, įskaitant kabelinį ar palydovinį perdavimą.“

11. Direktyvos 2001/29 3 straipsnyje „Teisė viešai paskelbti kūrinis ir teisė kitus objektus padaryti viešai prieinamus“ nustatyta:

„1. Valstybės narės nustato autoriams išimtinę teisę leisti arba uždrausti bet kokį savo kūrinių viešą skelbimą laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis, įskaitant savo kūrinių padarymą viešai prieinamais tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.

2. Valstybės narės nustato išimtinę teisę leisti arba uždrausti padaryti viešai prieinamus laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku:

a) atlikėjams – savo atlikimo įrašus;

b) fonogramų gamintojams – savo fonogramas;

c) filmų pirmojo įrašo gamintojams – jų filmų originalus ir kopijas;

d) transliuojančiosioms organizacijoms – savo transliacijų įrašus nepaisant to, ar tos transliacijos perduodamos laidais ar eteriu, įskaitant kabelinį ar palydovinį perdavimą.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos teisės nebus išnaudotos jokių šiame straipsnyje nustatyto viešo paskelbimo ar padarymo viešai prieinamą veiksmu.“

12. Direktyvos 2001/29 5 straipsnio „Išimtytys ir apribojimai“ 2 dalies b punkte nustatyta:

„Valstybės narės 2 straipsnyje nustatytai atgaminimo teisei gali nustatyti išimtis arba apribojimus šiais atvejais:

<...>

b) kai atgaminama asmeniniam naudojimui bet kurioje laikmenoje ir atgaminantys fiziniai asmenys nesiekia tiesioginių ar netiesioginių komercinių tikslų, su sąlyga, kad teisių turėtojai gautų teisingą kompensaciją, priklausomą nuo 6 straipsnyje nurodytų techninių apsaugos priemonių taikymo ar netaikymo atitinkamam kūriniumi ar objektui.“

13. Šios direktyvos 5 straipsnio 5 dalyje nustatyta:

„Šio straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalyse nustatytos išimtytys ir apribojimai taikomi tik tam tikrais specialiais atvejais, kurie neprieštarauja įprastiniam [saugomo] kūrinio ar kito objekto naudojimui ir nepagrįstai nepažeidžia teisėtų teisių turėtojų interesų.“

B. Austrijos teisė

14. Austrijos *Urheberrechtsgesetz* (A autorių teisių įstatymas)⁶ (toliau – *UrhG*) 42b straipsnio 1 dalyje tiek, kiek ji susijusi su pagrindinės bylos nagrinėjimo metu taikoma jos versija⁷, nustatyta:

„(1) Jeigu tikėtina, kad kūrinys, atsižvelgiant į jo pobūdį, gali būti atgamintas asmeniškai arba privačiai naudoti įrašant jį į saugojimo laikmeną <...>, autorius turi teisę į teisingą atlyginimą <...> (atlygį už naudojimąsi teise atgaminti saugojimo laikmenose) tuo atveju, kai bet kurios rūšies saugojimo laikmena, kuri yra tinkama tokiam atgaminimui, komercinės veiklos vykdymo metu yra pateikiama rinkai nacionalinėje teritorijoje.“

III. Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės ir prašymas priimti prejudicinį sprendimą

15. *Austro-Mechana* yra autorių teisių kolektyvinio administravimo organizacija, kuri patikos pagrindais saugo muzikos kūrinių (su žodžiais arba be jų) naudojimo teises ir teises į atlyginimą ir tai daro savo vardu, bet šių teisių turėtojų labai ir jų naudai. Tarp tokių kolektyvinio administravimo organizacijų, kaip *Austro-Mechana*, saugomų interesų yra, be kita ko, *UrhG* 42b straipsnio 1 dalyje nustatyta teisė į įstatymais numatytą atlyginimą, t. y. teisė į atlyginimą už naudojimąsi atgaminimo saugojimo laikmenose teise.

16. *Austro-Mechana Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas, Austrija) pareiškė ieškinį Vokietijoje įsisteigusiai bendrovei *Strato*, kuri teikia paslaugas, naudodama pavadinimą *HiDrive*. Atitinkamą paslaugą jos teikėjai apibūdina kaip „virtualų saugojimo debesijoje sprendimą, kurį galima taip pat greitai ir paprastai naudoti kaip (išorės) kietąjį diską“. *Strato* teigia, kad saugojimo sprendimas „suteikia pakankamai vietos centralizuotai saugoti nuotraukas, muziką ir filmus vienoje vietoje“.

17. *Austro-Mechana* prašė priimti nutartį, kuria jai būtų leista išrašyti sąskaitą faktūrą dėl atlygio, turimo sumokėti *Strato* pagal *UrhG* 42b straipsnio 1 dalį už teisę atgaminti saugojimo laikmenose ir paskui atlikti šį mokėjimą. Ji teigia, kad, atsižvelgiant į tai, jog *UrhG* 42b straipsnio 1 dalyje sąmoningai vartojama abstraktaus pobūdžio formuluotė, atlyginimas už teisės atgaminti saugojimo laikmenose naudojimą yra mokėtinas net ir tada, kai bet kokios rūšies saugojimo laikmena, vykdant komercinę veiklą, „pateikiama rinkai“ nacionalinėje teritorijoje, nepaisant priemonių ir formos, įskaitant situacijas, susijusias su saugojimo vietos suteikimu debesijoje. Ji teigia, kad aprašomieji žodžiai „pateikti rinkai“ reiškia nuorodą ne į fizinį platinimą, bet sąmoningai leidžia toliau taikyti visus procesus, dėl kurių saugojimo vieta leidžiama naudotis nacionalinėje teritorijoje esantiems naudotojams atgaminimo (asmeniškai arba) privačiai naudoti tikslais. Be to, *UrhG* 42b straipsnio 3 dalyje aiškiai nurodyta, kad nesvarbu, ar rinkai pateikiamų saugojimo laikmenų kilmė yra nacionalinė teritorija, ar kitos šalys.

⁶ 1936 m. balandžio 9 d. (*BGBI*. Nr. 111/1936).

⁷ 2018 m. rugpjūčio 16 d. (*BGBI*. I Nr. 63/2018). Savo prašyme priimti prejudicinį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad 1980 m. Autorių teisių įstatymo pakeitime (*Urheberrechtsgesetznovelle*), *BGBI*. Nr. 321/1980, Austrijos įstatymų leidėjas numatė teisę į teisingą mokėtiną atlygį, priklausantį visiems, kurie, vykdydami komercinę veiklą, pateikia rinkai nacionalinėje teritorijoje tam tikras laikmenas, skirtas atgaminti ir saugoti. Nuo to laiko šis teisės aktas buvo keletą kartų pakeistas, siekiant suderinti jį su pasikeitusiomis aplinkybėmis ir ES teisės reikalavimais, atsižvelgiant į naujausią 2015 m. Autorių teisių įstatymo pakeitimą (*Urheberrechtsgesetz-Novelle*) (toliau – *UrhG-Nov*), *BGBI*. I Nr. 99/2015, pagal kurį visų pirma į to teisės akto taikymo sritį pateko kompiuterių kietieji diskai tiek, kiek jie laikomi „bet kurios rūšies saugojimo laikmena“.

18. *Strato* ieškiniui nepritarė. Ji teigė, kad taikytinoje *UrhG* versijoje nenumatytas atlyginimas už debesijos paslaugas ir kad įstatymų leidėjas, žinodamas apie prieinamas technines galimybes, sąmoningai nusprendė nepasirinkti šios galimybės. Pasak *Strato*, debesijos paslaugos ir fizinės saugojimo laikmenos nėra panašios. Aiškinimas, kuris apima debesijos paslaugas, nėra įmanomas, nes saugojimo laikmenos nepateikiamos rinkai; paprasčiausiai yra prieinama saugojimo vieta. *Strato* tvirtino, kad neparduoda ar nenuomoja saugojimo laikmenų Austrijai, tačiau paprasčiausiai siūlo internetinę laikymo vietą savo serveriuose, esančiuose Vokietijoje. *Strato* taip pat nurodė, kad jau netiesiogiai sumokėjo autorių mokesčių už savo serverius Vokietijoje (kaip gamintojo / importuotojo nustatytos kainos sudedamąją dalį). Be to, Austrijos naudotojai jau sumokėjo autorių teisių mokesčių už prietaisus, be kurių joks turinys negali būti perkeltas pirmiausia į debesiją. Papildomo mokesčio nustatymas reikalaujant atlyginti už naudojimąsi teise atgaminti saugojimo laikmenose laikymo debesijoje tikslais, pasak *Strato*, turėtų dvigubą poveikį arba net trigubai padidintų prievolę sumokėti mokesčių.

19. *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas) atmetė ieškinį. Jis iš esmės nusprendė, kad autorių teisių ir gretutinių teisių turėtojai (toliau – teisių turėtojai) turi teisę į teisingą atlyginimą tuo atveju, kai saugojimo laikmenos (iš nacionalinės teritorijos arba kitos šalies), vykdant komercinę veiklą, pateikiamos rinkai nacionalinėje teritorijoje, jeigu objektas, kuriam, atsižvelgiant į jo pobūdį, reikalinga apsauga, gali būti atgamintas asmeniškai arba privačiai naudoti įrašant jį į saugojimo laikmeną (taip, kaip leidžiama pagal *UrhG* 42 straipsnio 2–7 dalis), t. y. tiek, kiek tai susiję su bet kokios rūšies saugojimo laikmenomis, kurios yra tinkamos tokiam atgaminimui.

20. *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas) nurodė, kad *UrhG* 42b straipsnio 1 dalis, kurioje pateikiama aiški nuoroda į „bet kurios rūšies saugojimo laikmeną“, apima vidinius ir išorinius kompiuterių kietuosius diskus. Jis taip pat nurodė, kad debesijos paslaugos teikiamos pačiomis įvairiausiomis formomis. Bet kurios tokios paslaugos paskirtis yra užtikrinti, kad naudotojas turėtų užtikrintus saugojimo pajėgumus, tačiau tai neapima naudotojo teisės saugoti savo turinį konkrečiame serveryje arba konkrečiuose serveriuose, jo teisė apribojama prieiga prie savo saugojimo pajėgumų „kažkur [teikėjo] debesijoje“. Todėl, pasak minėto teismo, *Strato* savo klientams neteikia saugojimo laikmenų, tačiau leidžia naudotis saugojimo pajėgumais, kaip paslauga, internete. Jis pažymėjo, kad vykdant *UrhG-Nov*⁸ projekto tarpusavio vertinimą, buvo pateiktas aiškus raginimas atsižvelgti į saugojimą debesijoje ir šiuo tikslu buvo pateiktos siūlomos formuluotės. Tačiau įstatymų leidėjas sąmoningai nusprendė neįtraukti tokios nuostatos.

21. *Austro-Mechana* tą sprendimą apskundė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad klausimas, ar Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktas taikomas autorių teisių saugomo turinio saugojimui debesijoje, nėra visiškai aiškus. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad Teisingumo Teismas savo 2017 m. lapkričio 29 d. Sprendime *VCAST* (C-265/16, EU:C:2017:913; toliau – Sprendimas *VCAST*) nurodė, kad saugomo turinio saugojimas debesijoje turi būti laikomas teisių, kurios suteikiamos tik autoriui, naudojimu.

⁸ Prieš pateikiant jį Austrijos parlamentui kaip įstatymo projektą.

22. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, *Oberlandesgericht Wien* (Vienos aukštesnysis apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar Direktyvos [2001/29] 5 straipsnio 2 dalies b punkte vartojama sąvoka „bet kurioje laikmenoje“ turi būti aiškinama taip, kad ji apima ir serverius, priklausančius trečiosioms šalims, kurios šiuose serveriuose fiziniams asmenims (klientams) privačiai naudoti (nei tiesioginiais, nei netiesioginiais komerciniais pagrindais) <...> suteikia duomenų saugojimo vietą, kurią klientai naudoja turiniui atgaminti jį išsaugant (debesijos kompiuterija, angl. *cloud computing*)?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas: ar pirmajame klausime nurodytą nuostatą reikia aiškinti taip, kad ji taikytina nacionalinės teisės normai, pagal kurią autorius turi teisę gauti teisingą atlyginimą (laikmenos mokestis), jei:

– atsižvelgiant į kūrinio (kuris buvo transliuotas, padarytas viešai prieinamas arba įrašytas komerciniais tikslais pagamintoje laikmenoje) pobūdį, tikėtina, kad jis bus atgaminamas asmeniškai ar privačiai naudoti išsaugant jį „bet kokios rūšies laikmenoje, kuri yra tinkama duomenims taip atgaminti ir komerciniais pagrindais pateikiama nacionalinei rinkai“, ir

– taikomas pirmajame klausime apibūdintas išsaugojimo metodas?“

IV. Procesas Teisingumo Teisme

23. Pastabas raštu pateikė *Austro-Mechana*, *Strato*, Danijos, Prancūzijos, Nyderlandų ir Austrijos vyriausybės ir Europos Komisija.

24. Per 2021 m. liepos 7 d. Teisingumo Teismo posėdį visos šalys, išskyrus Danijos vyriausybę, pateikė žodines pastabas.

V. Analizė

A. Pirmasis klausimas

25. Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį pateikęs teismas siekia sužinoti, ar Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta asmeniniam kopijavimui taikoma išimtis reiškia nuorodą į fizinių asmenų padarytas kopijas siekiant privačiai naudoti saugojimo vietoje arba pajėgumus (debesijoje), kuriais leidžia naudotis arba suteikia trečioji šalis – interneto paslaugų teikėja. Tas teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte vartojami žodžiai „atgaminimas bet kurioje laikmenoje“ apima atgaminimą naudojant debesijos kompiuterijos paslaugas, kurias teikia trečioji šalis.

26. Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad pirmasis prejudicinis klausimas kilo, be kita ko, dėl *UrhG* 42b straipsnio 1 dalyje vartojamų žodžių „pateikimas rinkai nacionalinėje teritorijoje“. *Strato* prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme ir Teisingumo Teisme teigė, kad Austrijos įstatymų leidėjas aiškiai ketino vartoti šiuos žodžius, kad nustatytų kompensacijos teisių turėtojams modelį, kuriame daugiausia dėmesio skiriama tik prekybai fizinėms įrašymo laikmenoms / priemonėms, taigi tai reiškia, kad į jo taikymo sritį

nepatenka trečiųjų šalių teikiamų debesijos paslaugų naudojimas⁹.

27. Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą taip pat matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti Sprendimą *VCAST*, ypač tiek, kiek tai susiję su galimybe tą sprendimą taikyti pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms ir ginčui.

28. Būtina pažymėti, kad, kitaip nei pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 1 dalyje numatytą išimtį, kuri yra privalomojo pobūdžio, šios direktyvos 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytos išimtys arba apribojimai, susiję su atgaminimo teise, valstybėms narėms paprasčiausiai yra pasirenkami¹⁰.

29. Savo išvadoje, pateiktoje sujungtose bylose *VG Wort* (C-457/11–C-460/11, EU:C:2013:34, 35–37 punktai), generalinė advokatė E. Sharpston pažymėjo, kad dėl neprivalomojo išimčių ar apribojimų pobūdžio valstybėms narėms suteikiama tam tikra veiksmų laisvė šioje srityje. Ji teigė, kad valstybė narė gali nustatyti priemonę, kuri neapima nagrinėjamos nuostatos. Pavyzdžiui, pasak generalinės advokatės E. Sharpston, valstybė narė, remdamasi Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktu, gali nustatyti išimtį kopijoms, kurias fizinis asmuo padarė tik ant popieriaus arba siekdamas atlikti privatų tyrimą, nes tos išimties taikymo sritis būtų siauresnė, tačiau vis tiek visaapimanti, palyginti su tuo, kas leistina.

30. Vis dėlto galima pažymėti, kad vėliau Teisingumo Teismas 2015 m. kovo 5 d. Sprendime *Copydan Båndkopi* (C-463/12, EU:C:2015:144, 33 punktas) nurodė, kad valstybės narės negali nustatyti išsamių teisingos kompensacijos taisyklių, kuriomis būtų *be jokio pagrindo* diskriminuojamos skirtingos ekonominės veiklos vykdytojų, kurie prekiauja panašiomis prekėmis ir kuriems taikoma asmeninio kopijavimo išimtis, kategorijos arba skirtingos saugomo turinio naudotojų kategorijos.

31. Manau, kad paslaugoms turi būti taikomas toks pats požiūris. Apskritai galima teigti, kad net jeigu valstybės narės nesinaudoja plačia diskrecija¹¹ dėl to, kaip įgyvendina 5 straipsnio 2 dalies b punkto išimtį savo nacionaliniuose įstatymuose, jos vis tiek negali šiuo tikslu priimti teisės aktų, kurie prieštarautų arba kuriais būtų kitaip nukrypstama nuo pačios Direktyvos 2001/29 pagrindinio tikslo¹². Pavyzdžiui, būtų svarbu pažymėti, kad valstybės narės, kurios nusprendžia pasinaudoti 5 straipsnio 2 dalies b punkto išimtimi, tai privalo padaryti technologiškai neutraliai¹³.

⁹ Iš pat pradžių norėčiau pažymėti, kad, mano manymu, autorių teisių saugomo turinio saugojimas debesijoje reiškia to turinio atgaminimą. Danijos vyriausybė nurodė, kad „naudotojas užsiima saugojimu debesijoje, iš saugojimo laikmenos siųsdamas pasirinktą turinį, kuris turi būti saugomas debesijos paslaugų teikėjo serveryje ir prie kurio suteikiama interneto prieiga ir integruota atmintinė. *Tai darydamas naudotojas vienu metu atgamina pasirinktą turinį, nes dabar turinys saugomas naudotojo saugojimo laikmenoje ir debesijos paslaugų teikėjo serveryje*. Paskui naudotojas gali arba laikyti turinį savo paties saugojimo laikmenoje, arba jį ištrinti, pvz., kad atlaisvintų saugojimo vietą savo saugojimo laikmenoje, ir jį laikyti tik debesijoje. Taigi naudotojas gali gauti prieigą prie turinio debesijos paslaugų teikėjo serveryje iš bet kurio prietaiso, kurį galima prijungti prie debesijos paslaugų teikėjo serverio, ir tai paprastai daroma iš paties naudotojo saugojimo laikmenos ir labai dažnai greičiausiai iš saugojimo laikmenų, kurias naudotojas iš pradžių naudojo sukurdamas saugojimo debesijoje paskyrą“. Išskirta mano.

¹⁰ 2014 m. balandžio 10 d. Sprendime *ACI Adam ir kt.* (C-435/12, EU:C:2014:254, 21 punktas) Teisingumo Teismas nurodė, kad Direktyvos 2001/29 2 straipsnyje nustatyta, jog valstybės narės turi suteikti autoriams išimtinę teisę tiesiogiai ar netiesiogiai laikinai arba nuolat įgalinti arba drausti bet kokiomis priemonėmis ir bet kokia forma atgaminti visus arba dalį jų kūrinių, kartu paliekant toms valstybėms narėms *galimybę* pagal šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalį numatyti tos teisės išimtis ir apribojimus.

¹¹ 2015 m. kovo 5 d. Sprendimas *Copydan Båndkopi* (C-463/12, EU:C:2015:144, 20 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

¹² Taip pat žr. Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 5 dalį.

¹³ Pagal technologinio neutralumo principą reikalaujama, kad Direktyvos 2001/29 nuostatos būtų aiškinamos nesukuriant kliūčių inovacijoms ir technologinei pažangai. Žr. pagal analogiją 2021 m. balandžio 15 d. Sprendimą *Eutelsat* (C-515/19, EU:C:2021:273, 48 punktas).

32. Taigi šioje byloje nagrinėjamas klausimas veikiau yra susijęs su Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkto faktine *taikymo sritimi*, o ne su tuo, *kokiu mastu* valstybė narė gali apriboti jo taikymo sritį šią nuostatą perkeldama į nacionalinę teisę, galbūt nepagrįstai taikydama mokestį už asmeninį kopijavimą tik tam tikroms prekėms ar paslaugoms. Šiuo atveju Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktas yra gana aiškus: valstybės narės *gali* numatyti išimtinės *atgaminimo teisės* išimtį, numatytą šios direktyvos 2 straipsnyje, jeigu atgaminimą *bet kurioje laikmenoje* atlieka fizinis asmuo¹⁴, siekdamas privačiai naudoti ir tikslais, kurie nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nėra komercinio pobūdžio, ir jeigu išimtiniai teisės turėtojai gauna teisingą kompensaciją¹⁵.

33. Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją tokios nuostatos, kaip Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktas, kuriomis nukrypstama nuo šios direktyvos 2 straipsnyje įtvirtintos atgaminimo teisės, turi būti aiškinamos siaurai, todėl jos negali būti aiškinamos plačiau, nei aiškiai numatyti atvejai¹⁶. Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad fizinių asmenų, kurie veikia kaip privatūs asmenys, atliekamas kopijavimas turi būti laikomas veiksmu, kuris gali pridaryti žalos atitinkamam teisių turėtojui, jeigu toks kopijavimas atliekamas iš anksto negavus to teisių turėtojo leidimo¹⁷. Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad nors Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti suprantamas kaip reiškiantis, kad asmeninio kopijavimo išimtimi teisių turėtojui draudžiama remtis savo išimtinė teise leidžiant arba draudžiant daryti reprodukcijas asmenims, kurie daro jo kūrinių asmenines kopijas, ši nuostata neturi būti suprantama kaip reikalaujanti, kad autorių teisių turėtojas, neatsižvelgdamas į aiškų apribojimą, toleruotų savo teisių pažeidimus, kurie gali būti susiję su asmeninėmis kopijomis¹⁸.

34. Prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodė, kad *UrhG* 42b straipsnio 1 dalimi į nacionalinę teisę perkeliama Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta asmeninio kopijavimo išimtis. Tačiau Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte nevartojama formuluotė, lygiavertė formuluotei „pateikimas rinkai nacionalinėje teritorijoje“, kurią galima rasti *UrhG* 42b straipsnio 1 dalyje. Taip pat nėra jokių požymių, kad ES teisės aktų leidėjas ketino apriboti Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkto taikymo sritį taip, kad ji apimtų tik fizines laikmenas arba priemones.

¹⁴ Juridiniams asmenims ši išimtis netaikoma ir jie neturi teisės daryti kopijų, jei siekia asmeniškai naudoti be išankstinio atitinkamų saugomų kūrinių ar objekto teisių turėtojų leidimo. Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 daliai prieštarauja tai, kad mokestis už kopijavimą asmeniškai naudoti taikomas, be kita ko, už skaitmeninio atgaminimo įrangą, aparatus ir laikmenas, kurias įsigyja kiti nei fiziniai asmenys akivaizdžiai ne kopijavimo asmeniškai naudoti tikslais. 2016 m. birželio 9 d. Sprendimas *EGEDA ir kt.* (C-470/14, EU:C:2016:418, 30 ir 31 punktai). Vis dėlto savo 2013 m. liepos 11 d. Sprendime *Amazon.com International Sales ir kt.* (C-521/11, EU:C:2013:515, 37 punktas) Teisingumo Teismas nusprendė, kad Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas kaip reiškiantis, kad juo nedraudžiamas valstybės narės teisės aktas, kuriuo nedarant skirtumo asmeninio kopijavimo mokestis taikomas įrašymo laikmenos, tinkamos atgaminimui, pirmam pateikimui rinkai nacionalinėje teritorijoje komerciniais tikslais ir už atlygį tuo pat metu numatant teisę į mokesčių kompensaciją, kurie buvo sumokėti tuo atveju, kai galutinis tų laikmenų panaudojimas neatitinka toje nuostatoje nustatytų kriterijų, jeigu, atsižvelgiant į kiekvienos nacionalinės sistemos konkrečias aplinkybes ir Direktyva 2001/29 nustatytas ribas, dėl praktinių sunkumų tokia teisingo kompensavimo sistema yra *ir teisė į kompensaciją yra veiksminga ir dėl jos sumokėtų mokesčių grąžinimas nėra pernelyg sudėtingas*.

¹⁵ 2010 m. spalio 21 d. Sprendimas *Padawan* (C-467/08, EU:C:2010:620, toliau – Sprendimas *Padawan*, 30 punktas).

¹⁶ 2015 m. kovo 5 d. Sprendimas *Copydan Båndkopi* (C-463/12, EU:C:2015:144, 87 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

¹⁷ Sprendimo *Padawan* 45 punktas.

¹⁸ Šiuo klausimu žr. Sprendimo *VCAST* 32–34 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją. Žr. pagal analogiją 2016 m. lapkričio 10 d. Sprendimą *Vereininging Openbare Bibliotheken* (C-174/15, EU:C:2016:856, 70 punktas).

35. Vis dėlto galima susidaryti aiškų įspūdį, kad plačios ir technologiškai neutralios formuluotės – „atgaminimas *bet kurioje laikmenoje*“¹⁹, pateiktos Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte, vartojimas trukdo tokiam aiškinimui²⁰. Šios formuluotės vien pažodinis aiškinimas²¹, mano manymu, padeda užtikrinti, kad išimtis nebūtų taikoma tik atgaminimui fizinėse laikmenose ar priemonėse, arba, tiesą sakant, analoginiu arba neskaitymeniniu formatu²². Taigi išimtis, *inter alia*, taikoma atgaminimui analoginiu ir skaitmeniniu formatu²³, taip pat atgaminimui naudojant fizinę priemonę, pvz., popieriaus lapą arba CD / DVD ar mažiau apčiuopiamas laikmenas / priemones, pvz., pagrindinėje byloje nagrinėjamą saugojimo vietą arba pajėgumus²⁴, kuriais debesijoje leidžia naudotis interneto paslaugų teikėjas. Šiuo klausimu Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkto formuluotė turi būti lyginama su šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalies a punktu, nes pastarajame aiškiai nustatyta, kad jis taikomas tik „atgaminimui *ant popieriaus lapo ar bet kurioje panašioje laikmenoje*“²⁵.

¹⁹ Išskirta mano.

²⁰ Būtina pažymėti, kad Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte nėra jokios aiškios nuorodos į valstybių narių teisę. Šiuo klausimu iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad poreikis vienodai taikyti ES teisę ir lygybės principą reiškia, kad tuo atveju, kai ES teisės nuostatose nėra aiškios nuorodos į valstybių narių teisę siekiant nustatyti šių nuostatų prasmę ir taikymo sritį, jos paprastai turi būti aiškinamos autonomiškai ir vienodai visoje Sąjungoje. Žr. pagal analogiją Sprendimo *Padawan* 31–33 punktus, susijusius su „teisingos kompensacijos“ koncepcija, kaip nurodyta Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte. Taigi manau, kad žodžiai „atgaminimas bet kokioje laikmenoje“ turi būti autonomiškai ir vienodai aiškinami visoje Sąjungoje.

²¹ Priešingai, žr. 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Nederlands Uitgeversverbond ir Groep Algemene Uitgevers* (C-263/18, EU:C:2019:1111, 37 punktą). Šioje byloje Teisingumo Teismas pareiškė, kad, be kita ko, iš Direktyvos 2001/29 4 straipsnio arba bet kurios kitos tos direktyvos nuostatos formuluotės nebuvo aišku, ar e. knygos pateikimas ją atsiunčiant nuolat naudoti yra viešas paskelbimas pagal tos direktyvos 3 straipsnį, visų pirma kūrinio padarymas viešai prieinamo taip, kad visuomenės nariai su juo gali susipažinti savo pasirinktoje vietoje jiems patogiu laiku, arba platinimo veiksmas pagal tos direktyvos 4 straipsnį. Be kita ko, atsižvelgdamas į tikslus, kurių siekiama pagal Direktyvos 2001/29 3 ir 4 straipsnius, 1996 m. gruodžio 20 d. Ženevoje PINO autorių teisių sutartį (toliau – WCT), kuri Europos bendrijos vardu buvo patvirtinta 2000 m. kovo 16 d. Tarybos sprendimu 2000/278/EB (OL L 89, 2000, p. 6) ir Europos Sąjungoje įsigaliojo 2010 m. kovo 14 d. (OL L 32, 2010, p. 1), ir su Direktyva 2001/29 susijusių teisės aktų genezė Teisingumo Teismas nusprendė, kad e. knygos pateikimas visuomenei ją atsiunčiant nuolat naudoti patenka į „viešo skelbimo“ sąvokos turinį, kaip apibrėžta tos direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje.

²² Nors Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkto išimtis turi būti aiškinama griežtai, tos nuostatos formuluotė vis tiek iš esmės atspindi atitinkamai plačiai apibrėžtą ir technologiškai neutralią atgaminimo teisę, numatytą Direktyvos 2001/29 2 straipsnyje. Toje nuostatoje nurodyta, kad valstybės narės privalo nustatyti išimtinę teisę leisti arba uždrausti tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai ar nuolat *bet kuriuo būdu ir bet kuria forma* atgaminti. Taip pat žr. Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos (1971 m. liepos 24 d. Paryžiaus aktas) su pakeitimais, padarytais 1979 m. rugsėjo 28 d., 9 straipsnio 1 dalį.

²³ 2013 m. birželio 27 d. Sprendime *VG Wort ir kt.* (C-457/11–C-460/11, EU:C:2013:426, 67 punktą) Teisingumo Teismas nustatė, kad į Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies a punkto taikymo sritį nepatenka visos neanaloginės atgaminimo laikmenos, visų pirma – skaitmeninė laikmena, nes tam, kad būtų panaši į popierių kaip į atgaminimo laikmeną, medžiaga turi turėti fizinį pavidalą, kurį būtų galima pajusti žmogaus pojūčiais. Priešingai, žr. 2015 m. kovo 5 d. Sprendimą *Copydan Båndkopi* (C-463/12, EU:C:2015:144, 25 punktą), kuriame Teisingumo Teismas nusprendė, kad prieiga prie skaitmeninio atgaminimo įrangos, prietaisų ir laikmenų, kurias naudodami fiziniai asmenys gali daryti kopijas kaip privatūs naudotojai, pati savaime yra pakankama, siekiant pagrįsti asmeninio kopijavimo mokesčio taikymą.

²⁴ Formuluotė „mažiau apčiuopiamos laikmenos“, žinoma, sąmoningai yra netiksli. Net debesijos kompiuterijos ir saugojimo debesijoje arba internete paslaugų atveju atitinkami duomenys, kuriuose gali arba negali būti autorių teisių saugomo turinio, galiausiai laikomi skaitmeniniu formatu debesijos kompiuterijos paslaugų teikėjo fizinėse laikmenose / priemonėse, pvz., serveriuose.

²⁵ Išskirta mano. 2013 m. birželio 27 d. Sprendime *VG Wort ir kt.* (C-457/11 to C-460/11, EU:C:2013:426, 65 ir 66 punktai) Teisingumo Teismas pareiškė, kad iš Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies a punkto, kuriame konkrečiai nurodomas „popierius“, darytina išvada, kad laikmenos, kurios neturi panašių ar lygiaverčių savybių, panašių į popierių, nepatenka į toje nuostatoje nurodytos išimties taikymo sritį. Kitokiu atveju negalėtų būti užtikrintas šios išimties veiksmingumas, visų pirma turint omenyje Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytą išimtį, susijusią su „[atgaminimu] bet kurioje laikmenoje“. Išvadoje, pateiktoje sujungtose bylose *VG Wort* (C-457/11 to C-460/11, EU:C:2013:34, 39 punktą), generalinė advokatė E. Sharpston pažymėjo, kad nors 5 straipsnio 2 dalies a punkto apibrėžtis apsiriboja tik sąvokomis, susijusiomis su atgaminimo priemonėmis ir naudojama laikmena, 5 straipsnio 2 dalies b punkte pateikta apibrėžtis apima tik atgaminančio asmens tapatybę ir tikslus, dėl kurių atliekamas atgaminimas. Dėl Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies a punkto ir 5 straipsnio 2 dalies b punkto taikymo srities vertinimo skirtumo taip pat žr. generalinio advokato P. Cruz Villalón išvadą, pateiktą byloje *Hewlett-Packard Belgium* (C-572/13, EU:C:2015:389, 35–54 punktai). Taip pat žr. 2015 m. lapkričio 12 d. Sprendimą *Hewlett-Packard Belgium* (C-572/13, EU:C:2015:750, 28–43 punktai) dėl atitinkamo Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies a ir b punktų dubliavimo.

36. Be to, šią išvadą patvirtina vienas iš pagrindinių Direktyvos 2001/29 tikslų – būtent užtikrinti, kad autorių teisių apsauga ES netaptų pasenusi ir nebeaktuali atsižvelgiant į technologinę plėtrą ir naujų autorių teisių saugomo turinio panaudojimo formas²⁶. Tačiau šiam tikslui būtų pakenkta, jeigu tos apsaugos išimtys ir apribojimai, kurie pagal Direktyvos 2001/29 31 konstatuojamąją dalį būtų buvę priimti atsižvelgiant į naują elektroninę aplinką, būtų aiškinami kaip turintys poveikį, dėl kurio panašiai neatsižvelgiama į tokius technologinius pokyčius, ypač skaitmeninių laikmenų ir debesijos kompiuterijos paslaugų atsiradimą²⁷.

37. Mano išvados šiuo klausimu nepakeičia tai, kad autorių teisių saugomas turinys atgaminamas saugojimo vietoje debesijoje, kuria leidžia naudotis arba suteikia trečioji šalis, interneto paslaugų teikėja. Sprendime *VCAST*²⁸, kuris taip pat buvo susijęs su debesijos kompiuterijos paslaugomis ir kuriame vis dėlto buvo nagrinėjamos kitokios neteisėto autorių saugomo televizijos turinio atsiuntimo palengvinimo sąlygos, Teisingumo Teismas pakartojo savo jurisprudenciją, kad, siekiant remtis Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktu, nebūtina, kad atitinkami fiziniai asmenys turėtų atgaminimo įrangą. Taigi prietaisus arba *kopijavimo paslaugas* gali teikti trečioji šalis, o tai yra faktinė būtina sąlyga, kad tie fiziniai asmenys gautų asmenines kopijas²⁹.

38. Kaip ką tik nurodžiau, byloje, kurioje priimtas Sprendimas *VCAST*, įmonė *VCAST* naudojo debesijos technologiją, kad galėtų komerciniais tikslais gauti Italijos televizijos organizacijų pagamintas televizijos programas (kurios saugomos autorių teisėmis). Toje byloje įmonė *VCAST* savo klientams neteisėtai leido naudotis internetu vaizdo įrašymo sistema, kurioje šiuo tikslu buvo naudojama saugojimo vieta debesijoje³⁰. Priešingai, pagrindinė byla paprasčiausiai yra susijusi su saugojimo vietos debesijoje prieinamumu ir *galimu* fizinių asmenų teisėtai įgytos autorių teisių saugomos medžiagos saugojimu privačiai naudoti paslaugų teikėjo kompiuteriuose / serveriuose. Šie modernūs technologiniai laimėjimai vis dėlto neturėtų užgožti fakto, kad teisiniu požiūriu tai gali prilygti visos knygos fotokopijavimui arba CD kopijos darymui kompiuterio kietajame diske, kai, atsižvelgiant į pateiktus pavyzdžius, knygą ir CD įsigijo atitinkamas vartotojas³¹.

²⁶ Žr. Direktyvos 2001/29 5 konstatuojamąją dalį.

²⁷ Direktyvos 2001/29 31 konstatuojamojoje dalyje pateikiama konkreti nuoroda į tai, kad dabartinės valstybių narių nustatytos teisių išimtys ir apribojimai turi būti dar kartą įvertinti atsižvelgiant į naują elektroninę aplinką. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas 2011 m. spalio 4 d. Sprendime *Football Association Premier League ir kt. (C-403/08 ir C-429/08, EU:C:2011:631, 161–164 punktai)* dėl *privalomos* atgaminimo teisės išimties, numatytos Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 1 dalyje, pareiškė, kad toje nuostatoje nustatytos sąlygos turi būti aiškinamos taip, kad būtų užtikrintas šiuo atveju nustatytos išimties veiksmingumas ir leidžiama stebėti išimties tikslą, kuris visų pirma atsiranda dėl šios direktyvos 31 konstatuojamosios dalies. Be to, Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo, kad „remiantis šios išimties tikslu, ji turi sudaryti galimybę užtikrinti naujų technologijų vystymąsi ir funkcionavimą bei išlaikyti pusiausvyrą tarp, pirma, autorių teisių turėtojų teisių ir interesų ir, antra, saugomų kūrinių naudotojų, siekiančių pasinaudoti šiomis naujomis technologijomis“. Taip pat žr. 2014 m. birželio 5 d. Sprendimą *Public Relations Consultants Association (C-360/13, EU:C:2014:1195, 24 punktas)*. Nematau jokios priežasties nukrypti nuo šio požiūrio dabartinėje byloje, nepaisant neprivalomojo Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytos išimties pobūdžio ir reikalavimo siauriai aiškinti jos taikymo sritį.

²⁸ Žr. Sprendimo *VCAST* 35 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

²⁹ 2015 m. kovo 5 d. Sprendime *Copydan Båndkopi (C-463/12, EU:C:2015:144, 86 punktas)* Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkto formuluotėje neįvardyti konkretūs prietaisai, kuriuos naudojant daromos asmeninės kopijos arba kurie padeda padaryti tokias kopijas, ypatumai. Visų pirma toje nuostatoje nėra jokios nuorodos į teisinį ryšio pobūdį, pvz., teisė į nuosavybę, kuri gali būti tarp privačiai naudoti atgaminančio asmens ir to asmens naudojamo prietaiso. To sprendimo 91 punkte Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo, kad Direktyva 2001/29 nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose nustatyta teisinga kompensacija dėl saugomų kūrinių reprodukcijų, kurias asmuo padaro naudodamas trečiajai šaliai priklausančiu prietaisu arba toks prietaisas padeda jam padaryti tokias reprodukcijas.

³⁰ Sprendimo *VCAST* 15 punkte Teisingumo Teismas nurodė, kad „praktiškai naudotojas pasirenka programą *VCAST* interneto svetainėje, kuri apima visą programų transliaciją iš televizijos kanalų, kuriuos apima šios bendrovės teikiama paslauga. Naudotojas gali nurodyti konkrečią programą arba laiko intervalą. Tada *VCAST* valdoma sistema, naudodama savo antenas, pagauna televizijos signalą ir įrašo pasirinktą programą naudotojo nurodytoje duomenų saugojimo vietoje, kuri yra „debesyje“. Šią saugojimo vietą naudotojas įsigyja iš kito teikėjo“. Išskirta mano.

³¹ Prancūzijos vyriausybė pabrėžė, kad privatus asmuo gali įrašyti savo teisėtai įgytą muzikos ar vaizdo biblioteką debesijoje, kad galėtų lengvai gauti prieigą prie jos, nesinaudodamas su šiais kūrinių susijusia fizine pagalbine priemone.

39. Sprendime *VCAST* nustatytas autorių teisių pažeidimas buvo sunkesnis ir žalingesnis už tą, kuris gali būti atskleistas atsižvelgiant į šios bylos faktines aplinkybes, nes viešas paskelbimas toje byloje buvo neteisėtas programos, kurios savininkas nedavė leidimo, transliavimas. Vis dėlto abi bylos būtų susijusios tuo, kad fizinis asmuo atlieka autorių teisių saugomo turinio atgaminimą „laikmenoje“. Taigi iš Sprendimo *VCAST* (ir, tiesą sakant, iš ankstesnės jurisprudencijos) matyti, kad Teisingumo Teismas jau yra netiesiogiai pripažinęs, jog ši jurisprudencija ir Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktas taikomi tokiam autorių teisių saugomų turinio atgaminimui debesijoje³². Vėl būtina nepamiršti, kad šiais atvejais, kai valstybė narė pasinaudoja 5 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta galimybe, fizinio asmens atliekamas asmeninio atgaminimo veiksmas nėra neteisėtas³³, išskyrus atvejį, kai sumokama teisinga kompensacija.

40. Vis dėlto šių atgaminimo prietaisų arba kopijavimo paslaugų teikėjas negali leisti naudotis autorių teisių saugomu turiniu, neturėdamas teisių turėtojo leidimo. Taigi Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktas reiškia, kad iš teisių turėtojo kitu atveju neatimama jo teisė drausti arba suteikti prieigą prie saugomo turinio, kurį fizinis asmuo gali norėti kopijuoti privačiai naudoti pagal to punkto nuostatas³⁴. Iš tiesų 2014 m. balandžio 10 d. Sprendime *ACI Adam ir kt.* (C-435/12, EU:C:2014:254, 41 punktas) Teisingumo Teismas pareiškė, kad Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas kaip neapimantis asmeninių kopijų, padarytų naudojant neteisėtą šaltinį³⁵.

41. Pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą jame numatyta išimtis arba apribojimas yra išimtinai susijęs su šios direktyvos 2 straipsnyje nustatyta atgaminimo teise³⁶. Ji, be kita ko, *nepraplečiama* taip, kad apimtų teisę į viešą kūrinį paskelbimą ir teisę padaryti viešai prieinamus kitus šios direktyvos 3 straipsnyje nurodytus objektus.

42. Iš Sprendimo *VCAST* faktinių aplinkybių aiškiai matyti, kad toje byloje interneto paslaugų teikėjas teikė dvi paslaugas, kurias sudarė *atitinkamų kūrinių ir objektų atgaminimas ir padarymas prieinamų* ir paskesnis reprodukcijų saugojimas debesijos saugojimo vietoje, kurią *naudotojas nusipirko iš kito paslaugų teikėjo*³⁷. Kaip jau nurodžiau, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo pateiktose faktinėse aplinkybėse nėra jokių požymių, kad *Strato* fiziniams asmenims teikė kokias nors kitas asmeninio naudojimo paslaugas, išskyrus saugojimo pajėgumus debesijoje.

³² Savo išvadoje, pateiktoje byloje *VCAST* (C-265/16, EU:C:2017:649, 23–28 punktai), generalinis advokatas M. Szpunar laikėsi nuomonės, kad nebuvo jokio pagrindo manyti, jog Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktas užkerta kelią atgaminimui taikant toje nuostatoje numatytą išimtį, jei toks atgaminimas atliekamas debesijos saugojimo vietoje. Generalinis advokatas M. Szpunar pripažino, kad reprodukcijų gaminimas ir jų saugojimas debesijoje yra neatsiejamas nuo trečiųjų asmenų intervencijos. Tačiau jis manė, kad ši atgaminimo forma neturėtų būti pašalinta iš asmeninio kopijavimo išimties pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą taikymo srities paprasčiausiai dėl trečiosios šalies intervencijos, kuri apima ne vien paprasčiausią prieigą prie laikmenų ar įrangos. Pasak generalinio advokato M. Szpunar, tol, kol būtent naudotojas imasi iniciatyvos atgaminti ir apibrėžia jo dalyką ir būdus, nėra jokio lemiamo skirtumo tarp tokio veiksmo ir to paties naudotojo atgaminimo veiksmo, kurį jis atliko naudodamas tiesiogiai kontroliuojamą įrangą.

³³ Jeigu jie turi teisėtą prieigą prie autorių teisių saugomo turinio.

³⁴ Sprendimo *VCAST* 39 punktas.

³⁵ 2015 m. kovo 5 d. Sprendime *Copydan Båndkopi* (C-463/12, EU:C:2015:144, 82 punktas) Teisingumo Teismas patvirtino, kad Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta išimtinės teisių turėtojo teisės leisti arba drausti atgaminti atitinkamą kūrinį išimtis. Tai neišvengiamai reiškia, kad atgaminimo dalykas, kuriam taikoma ta nuostata, yra saugomas, *o ne suklastotas ar piratinis* kūrinys.

³⁶ Žr. Direktyvos 2001/29 32 konstatuojamąją dalį, kurioje, be kita ko, nustatyta, kad „[k]ai kurios išimtys arba apribojimai prireikus taikomi tik atgaminimo teisei“. Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta asmeninio kopijavimo išimtis taikoma kūrinį atgaminimui, atlikimų įrašams, fonogramoms, filmų ir transliacijų įrašams.

³⁷ *VCAST* leido savo klientams internete naudotis vaizdo įrašymo sistema, kuri buvo prieinama saugojimo vietoje debesijoje, skirtą Italijos televizijos organizacijų antžeminėms programoms. Naudotojas *VCAST* interneto svetainėje pasirinko programą arba laiko intervalą. *VCAST* eksploatuojama sistema paskui surinkdavo televizijos signalą ir įrašydavo laiko intervalą atrinktą programai debesijos saugojimo vietoje, kurią nurodydavo naudotojas. *Šią saugojimo vietą naudotojas nusipirko iš kito paslaugų teikėjo*. Taigi ši byla yra nauja, nes *VCAST*, kitaip nei *Strato*, nepasinaudojo prieinamu duomenų saugojimu.

43. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, kad Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte vartojama formuluotė „atgaminimas bet kurioje laikmenoje“ apima atgaminimą, pagrįstą debesijos kompiuterijos paslaugomis, kurias teikia trečioji šalis.

B. Antrasis klausimas

44. Atsižvelgdamas į savo išvadą dėl pirmojo prejudicinio klausimo, privalau atsakyti į antrąjį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo iškeltą prejudicinį klausimą. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą reikalaujama, kad nacionalinės teisės akte dėl kopijavimo, pvz., *UrhG* 42b straipsnio 1 dalyje, būtų numatytas teisingos kompensacijos teisių turėtojams sumokėjimas dėl saugojimo pajėgumų debesijoje, kuriuos trečiosios šalys suteikia fiziniams asmenims privačiai naudoti. Šis klausimas buvo pateiktas atsižvelgiant į tai, kad *UrhG* 42b straipsnio 1 dalyje nenumatytas mokesčių dėl tokių debesijos paslaugų mokėjimas. Vis dėlto toje nuostatoje yra numatyti mokesčiai už įvairias laikmenas.

45. Šiuo klausimu būtina priminti, kad *Strato* prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme teigė, jog „autorių teisių mokesčių už savo Vokietijoje esančius serverius netiesiogiai (nes jis buvo įtrauktas į gamintojo arba importuotojo kainą) jau sumokėjo; autorių teisių mokesčių už prietaisus, kuriais turinys apskritai gali būti įkeliamas į debesiją, naudotojai (Austrijoje) taip pat jau sumokėjo. Papildomas laikmenos mokestis už debesijos duomenų saugyklas reikštų dvigubą arba netgi trigubą apmokestinimą“.

1. Argumentai

46. *Austro-Mechana* mano, kad debesijoje esančios kopijos gali pakenkti teisių turėtojams panašiai kaip ir įrašymo laikmenų arba atgaminimo prietaisų platinimas arba atgaminimo paslaugų teikimas, taigi už jį turi būti sumokėta teisinga kompensacija. Todėl *Austro-Mechana* mano, kad *UrhG* 42b straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama laikantis Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkto taip, kad joje numatyta teisinga kompensacija yra mokėtina už atgaminimo debesijoje paslaugų teikimą.

47. *Strato* mano, kad Austrijos įstatymų leidėjas debesijos kompiuterijos paslaugų sąmoningai neištraukė į *UrhG* 42b straipsnio 1 dalį, siekdamas išvengti dvigubo arba net trigubo apmokestinimo. Šiuo klausimu *Strato* pažymi, kad, siekiant pasinaudoti debesijos kompiuterijos paslaugomis, saugoma medžiaga, prieš ją atsiunčiant į debesiją, turi būti saugojimo laikmenoje. Pagal Austrijos teisę autorių teisių mokestis turi būti mokamas už saugojimo laikmeną, t. y. mobilųjį telefoną, įprastą kompiuterį, planšetinį kompiuterį, kurią panaudojant daroma asmeninė kopija. Be to, pasak *Strato*, naudotojas sumoka autorinį atlyginimą, kad galėtų naudotis originalu. *Strato* taip pat teigia, kad naudotojas nedaug ką gali nuveikti su debesijoje saugoma paprasčiausia asmenine įrašo kopija. Privatus naudotojas debesiją veikia naudoja tam, kad pamatytų atsisiųstą turinį kitame galiniame įrenginyje arba jį įrašytų debesijoje. Tačiau tokia įranga turi savo saugojimo laikmenas, kurioms taikomas mokestis. Taigi, pasak *Strato*, teisių turėtojai vien iš naudotojo gauna trijų rūšių pajamas, susijusias su: pirma, pirminiu darbų įgijimu, antra, laikymu siųsti naudojamuose galiniuose įrenginiuose, kuriems taikomas mokestis, ir, trečia, saugojimu galiniuose įrenginiuose, naudojamuose atsisiųsti, kai taip pat taikomas mokestis. Atsižvelgiant į analogiją su 2013 m. birželio 27 d. Sprendimu *VG Wort ir kt.* (C-457/11–C-460/11,

EU:C:2013:426, 78 punktas), *Strato* taip pat mano, kad, jeigu asmeninei kopijai sukurti naudojama prietaisų grandinė, teisingos kompensacijos reikalavimas gali būti nustatomas vienam grandinės prietaisui.

48. Austrijos vyriausybė mano, kad serveris, per kurį privatiems asmenims teikiamos debesijos kompiuterijos paslaugos, yra įrašymo laikmena, už kurią gamintojas arba importuotojas privalo sumokėti atlygį. Šis atlygis perkeliamas debesijos kompiuterijos paslaugų teikėjui. Taigi papildomas reikalavimas debesijos paslaugų teikėjui dėl atlygio nebūtinai ir dėl jo kyla perteklinės kompensacijos rizika.

49. Danijos vyriausybė mano, kad debesijos kompiuterijos paslaugos negali būti prilygintos skaitmeninio atgaminimo įrangos, prietaisų ir laikmenų suteikimui privatiems asmenims arba atgaminimo paslaugos jiems teikimui. Todėl ji mano, kad Sprendimas *Padawan*, kuris taikomas fizinėms saugojimo laikmenoms, pvz., CD ir DVD, ir kuris priimtas anksčiau, nei atsirado debesijos kompiuterija, negali būti taikomas šios bylos faktinėms aplinkybėms. Pasak Danijos vyriausybės, debesijos kompiuterija fiziniams asmenims nebūtina, kad jie gautų privačių kopijų. Debesijos kompiuterijos paslauga tėra skaitmeninio saugojimo vieta, skirta skaitmeniniam turiniui, o su taip saugomu turiniu privatūs asmenys gali susipažinti tik per tam tikrų rūšių saugojimo laikmenas, būtent išmaniuosius telefonus arba kompiuterius, kurios visų pirma naudojamos saugoti. Taigi šios pradinės saugojimo laikmenos, o ne debesijos kompiuterijos paslauga, yra būtina sąlyga tam, kad asmenys galėtų gauti asmeniškai naudoti skirtą kopiją. Sistema, kurioje debesijos kompiuterijos paslaugos apmokestinamos, atrodo, neatitinka Direktyvos 2001/29 31 konstatuojamojoje dalyje nustatyto „deramos pusiausvyros“ reikalavimo. Danijos vyriausybė mano, kad gali kilti reikšminga perteklinės kompensacijos rizika, susijusi su tuo, kad už tą pačią asmeninę kopiją mokesčiai bus sumokėtas kelis kartus. Taip gali būti visų pirma tais atvejais, kai sumokami du mokesčiai, t. y. už saugojimo laikmeną, kurioje padaroma kopija, ir už paskesnę paslaugą, kuri apima kopijos saugojimą (pvz., debesijos kompiuterijos paslaugą).

50. Prancūzijos vyriausybė pažymi, kad paslaugų teikėjų naudojami serveriai, net jeigu jiems taikomas asmeninio kopijavimo mokesčiai, nebūtinai yra išleidžiami į apyvartą ir įgyjami atitinkamos valstybės narės teritorijoje siekiant asmeniškai kopijuoti. Taigi tai, kad negalima atmesti dvigubos kompensacijos galimybes, neturėtų reikšti, kad valstybės narės netenka galimybes taikyti mokesčius debesijos saugojimo paslaugų teikėjams, kurie teikia paslaugas jų teritorijoje gyvenantiems naudotojams. Kitu atveju veiksmingo žalos, atsiradusios dėl kopijų darymo asmeniškai naudoti šiomis aplinkybėmis, atlyginimo gali nebūti³⁸. Bet kuriuo atveju mokesčiai už asmeninę kopijavimą, atitinkamoje valstybėje narėje mokamas už prietaisus, kurie yra būtini turiniui atsisiųsti iš debesijos, nėra dvigubas apmokestinimas, susijęs su atlygiu, kurį turėtų sumokėti tos paslaugos operatorius. Šiuose prietaisuose daromos kopijos, už kurias turi būti mokamas asmeninės kopijos mokesčiai, yra asmeninio kopijavimo veiksmi, kurie skiriasi nuo debesijoje atliktų veiksmų. Dėl kiekvieno iš šių atgaminimo veiksmų atitinkamoje valstybėje narėje patiriama skirtinga žala ir reikalaujama sumokėti teisingą kompensaciją.

³⁸ Prancūzijos vyriausybė rėmėsi 2013 m. liepos 11 d. Sprendimu *Amazon.com International Sales ir kt.* (C-521/11, EU:C:2013:515, 64 ir 65 punktai), kuriame pateikta nuoroda į galimybę asmeniui, anksčiau sumokėjusiam tą mokesčių valstybėje narėje, kuri neturi teritorinės kompetencijos, prašyti jį grąžinti pagal jos nacionalinę teisę.

2. Sprendimas *Padawan*

51. Kadangi visas šis kopijavimo asmeniškai naudoti ir teisingos kompensacijos klausimas pirmiausia buvo nagrinėtas Sprendime *Padawan*, gali būti patogu išsamiai išnagrinėti šį sprendimą.

52. Šioje byloje Ispanijos kolektyvinio autorių teisių administravimo agentūra iš subjekto, prekiavusio CD, DVD ir MP3 grotuvais, siekė susigrąžinti Ispanijos teisėje numatytą kopijavimo mokestį. Tam buvo prieštaraujama remiantis tuo, kad to mokesčio taikymas skaitmeninėms laikmenoms nediskriminuojamai ir nepaisant tikslo, kuriam jis skirtas, buvo nesuderinamas su Direktyva 2001/29.

53. Teisingumo Teismas pirmiausia pabrėžė, kad „[p]rivačiai veikiančio fizinio asmens kopijavimo veiksmas turi būti laikomas galinčiu sukelti žalą atitinkamo kūrinio autoriui“³⁹. Nors Teisingumo Teismas pripažino, kad būtent tas asmuo turėjo atlyginti „su šiuo atgaminimu susijusią žalą, prisidėdamas prie kompensacijos, kuri bus sumokėta šiam teisių turėtojui, finansavimo“⁴⁰, jis taip pat atkreipė dėmesį į rimtus praktinius sunkumus nustatant privačių naudotojų daromus pažeidimus, taip pat tai, kad tokiais individualiais pažeidimais padaryta žala paprasčiausiai gali būti *de minimis*, taigi dėl jos neatsiranda mokesstinė prievolė.

54. Toliau Teisingumo Teismas pareiškė, kad „valstybės narės gali įtvirtinti mokestį už kopijavimą asmeniškai naudoti, kurį mokėtų ne suinteresuoti privatūs asmenys, o subjektai, disponuojantys skaitmeninio atgaminimo įranga, aparatais ar laikmenomis ir teisiškai ar faktiškai suteikiantys juos šiuo tikslu privatiems asmenims arba teikiantys jiems atgaminimo paslaugą. Tokioje sistemoje mokestį už kopijavimą asmeniškai naudoti turi mokėti šia įranga disponuojantys asmenys. Tiesa, kad tokioje sistemoje, priešingai, nei tariamai reikalaujama Direktyvos 2001/29 31 konstatuojamojoje dalyje, teisingos kompensacijos finansavimo skolininkai yra ne saugomų objektų naudotojai. Vis dėlto pažymėtina, kad, viena vertus, šio finansavimo skolininkų veikla, t. y. atgaminimo įrangos, aparatų ar laikmenų suteikimas privatiems naudotojams, arba jų teikiamos atgaminimo paslaugos sudaro būtina faktinę prielaidą, kad fiziniai asmenys galėtų daryti kopijas asmeniškai naudoti. Kita vertus, niekas netrukdo tam, kad skolininkai atgautų mokestį už kopijavimą asmeniškai naudoti per aptariamą atgaminimo įrangos, aparatų ar laikmenų suteikimo kainą arba per suteiktos atgaminimo paslaugos kainą. Taigi galiausiai mokesčio našta teks šią kainą mokantiems privatiems naudotojams. Šiomis sąlygomis privatus naudotojas, kuriam suteikiama skaitmeninio atgaminimo įranga, aparatai ar laikmenos arba kuriam teikiama atgaminimo paslauga, iš tiesų laikytinas teisingos kompensacijos „netiesioginiu skolininku“⁴¹.

³⁹ Sprendimo *Padawan* 44 punktas.

⁴⁰ Sprendimo *Padawan* 45 punktas.

⁴¹ Sprendimo *Padawan* 46–48 punktai.

55. Teisingumo Teismas priėjo prie išvados, kad dėl to, jog mokesčio sistema sudaro sąlygas asmeniui, kuris privalo sumokėti kompensaciją kolektyvinio autorių teisių administravimo subjektams, veikiantiems teisių turėtojų vardu, susigrąžinti tas išlaidas iš privačių naudotojų, kai, pvz., jie nusiperka įrašymo įrangą, tokia sistema iš esmės turi būti laikoma suderinama su būtina derama teisių turėtojų interesų ir kitų asmenų interesų pusiausvyra⁴².

56. Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad buvo būtinas ryšys tarp mokesčio taikymo privatiems vartotojams ir galimos žalos, kurią teisių turėtojams galėjo sukelti asmeninis kopijavimas. Kadangi daroma prielaida, kad šie vartotojai naudojami ir panaudoja „visas šios įrangos funkcijas, įskaitant atgaminimo galimybę“, buvo prieita prie išvados, kad fakto, jog tokia įranga ar prietaisais galima daryti kopijas, „paprasciausiai pakanka, <...> jei ši įranga ar šie [prietaisai] suteikiami fiziniams asmenims kaip privatiems naudotojams“⁴³.

3. Analizė

57. Kaip matėme, Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta, kad valstybės narės, kurios nusprendžia nustatyti „privataus naudojimo“ išimtį, privalo atsižvelgdamos į savo kompetenciją užtikrinti faktinį teisingos kompensacijos susigrąžinimą, siekdamos sumokėti kompensaciją teisių turėtojams⁴⁴. Atsižvelgiant į tai, kad Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktas neprivalomas ir jame nepateikta išsamesnės informacijos apie įvairius teisingos kompensacijos schemas, kurią pagal ją reikalaujama sukurti, aspektus, akivaizdu, kad valstybės narės neišvengiamai turi didelę diskreciją dėl šių aspektų pagal savo nacionalinę teisę⁴⁵. Atitinkamai valstybės narės gali nustatyti, kurie asmenys turės sumokėti šią teisingą kompensaciją⁴⁶, taip pat tokios kompensacijos formą, išsamią mokėjimo tvarką ir dydį laikantis Direktyvos 2001/29 ir apskritai ES teisės, net jeigu, kaip jau nusprendė Teisingumo Teismas, pats teisingos kompensacijos klausimas yra autonominė ES teisės sąvoka⁴⁷. Kaip aiškiai matyti iš Direktyvos 2001/29 35 ir 38 konstatuojamųjų dalių, šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalies b punktas atspindi ES teisės aktų leidėjo ketinimą nustatyti konkrečią kompensavimo schemą, kuri būtų

⁴² Sprendimo *Padawan* 49 punktas. Ieškant deramos pusiausvyros autorių teisių srityje, gali prireikti suderinti intelektinės nuosavybės teises, kurios garantuojamos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 17 straipsnio 2 dalyje, Chartijos 11 straipsnyje garantuojamą žodžio ir informacijos laisvę ir, tiesą sakant, viešąjį interesą. Žr. 2021 m. kovo 9 d. Sprendimą *VG Bild-Kunst* (C-392/19, EU:C:2021:181, 54 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Taip pat žr. bendrą diskusiją dėl Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų išimčių ir apribojimų pobūdžio ir sudėtingumo, kuri pateikta 2019 m. liepos 29 d. Sprendime *Funke Medien NRW* (C-469/17, EU:C:2019:623, 34–54 punktai). Be to, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Direktyvos 2001/29 5 straipsnyje numatytos išimtys turi būti taikomos nuosekliai laikantis vienodo požiūrio principo, patvirtinto Chartijos 20 straipsnyje, pagal kurį, kaip nustatyta Teisingumo Teismo suformuotoje jurisprudencijoje, reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, išskyrus atvejus, kai toks vertinimas yra objektyviai pateisinamas. 2016 m. rugsėjo 22 d. Sprendimas *Microsoft Mobile Sales International ir kt.* (C-110/15, EU:C:2016:717, 44 punktas).

⁴³ Sprendimo *Padawan* 55 ir 56 punktai.

⁴⁴ 2016 m. birželio 9 d. Sprendimas *EGEDA ir kt.* (C-470/14, EU:C:2016:418, 21 punktas).

⁴⁵ Valstybių narių diskrecijos mastas į nacionalinę teisę perkeliant konkrečią išimtį arba apribojimą, nurodytą Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 arba 3 dalyje, turi būti nustatomas kiekvienu konkrečiu atveju, visų pirma atsižvelgiant į atitinkamas nuostatas formuluotę, ES teisės aktų leidėjo numatytų išimčių ir apribojimų suderinimo laipsnį, remiantis jų poveikiu sklandžiam vidaus rinkos veikimui, kaip nurodyta Direktyvos 2001/29 31 konstatuojamojoje dalyje. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimas *Funke Medien NRW* (C-469/17, EU:C:2019:623, 40 punktas).

⁴⁶ Jeigu tą kompensaciją *galiausiai sumoka privatūs naudotojai*. Atsižvelgdamas į praktinius sunkumus surenkant teisingą kompensaciją iš privačių naudotojų, Teisingumo Teismas nusprendė, kad valstybės narės gali savo nuožiūra finansuoti šią teisingą kompensaciją, t. y. gali asmenims, kurie suteikia fiziniams asmenims prieigą prie atgaminimo įrangos, prietaisų ir laikmenų, nustatyti mokesť. Kadangi mokesťis už asmeninį kopijavimą gali būti perkeltas privačiam naudotojui jį įskaičiuojant į kainą, sumokamą už leidimą naudotis atgaminimo įranga, prietaisais ir laikmenomis, arba kainą už suteiktas kopijavimo paslaugas, tokia sistema yra priimtina, nes mokesčio našta galiausiai tenka privačiam naudotojui. Priešingai, pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą draudžiama nustatyti teisingos kompensacijos už asmeninį kopijavimą schemą, kuri finansuojama iš bendrojo valstybės biudžeto, taip, kad nebūtų imanoma užtikrinti, jog tos kompensacijos išlaidas sumokėtų asmeninių kopijų naudotojai. Šiuo klausimu žr. 2016 m. birželio 9 d. Sprendimą *EGEDA ir kt.* (C-470/14, EU:C:2016:418, 33–42 punktai).

⁴⁷ Sprendimo *Padawan* 37 punktas.

taikoma tam tikromis aplinkybėmis darant nepaneigiamą prielaidą dėl teisių turėtojams padarytos žalos ir dėl kurios iš esmės naudotojams atsiranda prievolė sumokėti kompensaciją teisių turėtojams⁴⁸.

58. Atsižvelgiant į tai, kad kopijavimo potencialas, ypač skaitmeninėje aplinkoje, yra labai platus ir paplitęs visose srityse, ES teisės aktų leidėjas Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte nustatė asmeninio kopijavimo išimtį kaip priemonę, kuria užtikrinama, kad teisių turėtojai nepagrįstai nepatirtų žalos⁴⁹, kurią sukeltų toks kopijavimas⁵⁰. Valstybėms narėms nusprendus savo nacionalinėje teisėje įgyvendinti Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte numatytą asmeninio kopijavimo išimtį, jos teisių turėtojui visų pirma privalėtų sumokėti *teisingą* kompensaciją.

59. Teisinga kompensacija yra kompensacija, kuria teisių turėtojams *nepermokama arba nesumokama per mažai*⁵¹ už žalą, atsiradusią dėl asmeninio kopijavimo. Šiuo klausimu pažymėtina, kad teisingos kompensacijos reikalavimas už tokį kopijavimą, kaip nustatyta Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte, savo pobūdžiu yra teisių turėtojams sukeltos žalos rodiklis arba apytikslis įvertinimas. Atsižvelgiant į tokio kopijavimo privatų pobūdį, iš tiesų sudėtinga, ar net praktiškai neįmanoma, tokią medžiagą atsekti ar aptikti, todėl Teisingumo Teismas leido valstybėms narėms, atsižvelgiant į savo diskrecijos laisvę, nustatyti tam tikras paneigiamas prezumpcijas, susijusias su asmeniniu kopijavimu⁵².

60. Kaip Teisingumo Teismas pažymėjo 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Amazon.com International Sales ir kt.* (C-521/11, EU:C:2013:515) 51 punkte, atlygio už kopijavimą asmeniniais tikslais sistema šiuo metu yra neišvengiamai netiksli atsižvelgiant į daugelį įrašymo laikmenų, nes praktiškai neįmanoma nustatyti, kurį kūrinių atgamino kuris naudotojas ir kokioje laikmenoje⁵³. Kalbant apie skaitmeninio atgaminimo įrangą, prietaisus ir laikmenas, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad suprantama, jog tokio išankstinio mokesčio dydis negali būti nustatytas remiantis faktinės žalos kriterijumi, nes žalos mastas tuomet, kai atitinkami prietaisai išleidžiami į apyvartą nacionalinėje teritorijoje, nėra žinomas. Taigi būtina, kad toks mokestis būtų fiksuotas⁵⁴.

⁴⁸ Žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimą *Amazon.com International Sales ir kt.* (C-521/11, EU:C:2013:515, 40 punktas) ir 2016 m. rugsėjo 22 d. Sprendimą *Microsoft Mobile Sales International ir kt.* (C-110/15, EU:C:2016:717, 26 punktas).

⁴⁹ Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte valstybei narėi, kuri nustatė asmeninio kopijavimo išimtį savo nacionalinėje teisėje, nustatoma pareiga pasiekti tam tikrą rezultatą, t. y. ta valstybė, atsižvelgdama į savo įgaliojimus, privalo užtikrinti, kad teisinga kompensacija, kuria siekiama kompensuoti išimtinės kopijavimo teisės turėtojams už patirtą žalą, būtų iš tikrųjų sumokėta, ypač jeigu ta žala atsirado tos valstybės narės teritorijoje. Šiuo klausimu daroma prielaida, kad su asmeniniu kopijavimu susijusi žala teisės turėtojui atsirado valstybėje narėje, kurioje gyvena galutinis naudotojas (2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Amazon.com International Sales ir kt.* (C-521/11, EU:C:2013:515) 57 ir 58 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

⁵⁰ Būtina priminti, kad asmeninio kopijavimo išimtis taikoma tik tuomet, kai atgaminimas privačiai naudoti yra atliekamas iš *teisėto šaltinio*. Privati mokesčių sistema, kurioje nedaroma skirtumo tarp atgaminimo iš teisėto šaltinio ir atgaminimo iš neteisėto šaltinio, Teisingumo Teismo 2014 m. balandžio 10 d. Sprendime *ACI Adam ir kt.* (C-435/12, EU:C:2014:254) buvo pripažinta kaip neatitinkanti deramos pusiausvyros tarp teisių turėtojo ir naudotojų.

⁵¹ Esant tokioms situacijoms, nepaisoma „deramos pusiausvyros“, kurios reikalaujama pagal Direktyvos 2001/29 31 konstatuojamąją dalį. 2015 m. lapkričio 12 d. Sprendimas *Hewlett-Packard Belgium* (C-572/13, EU:C:2015:750, 86 punktas) ir 2016 m. rugsėjo 22 d. Sprendimas *Microsoft Mobile Sales International ir kt.* (C-110/15, EU:C:2016:717, 51 punktas).

⁵² 2013 m. liepos 11 d. Sprendimas *Amazon.com International Sales ir kt.* (C-521/11, EU:C:2013:515, 41–45 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

⁵³ Taip pat žr. 2016 m. rugsėjo 22 d. Sprendimą *Microsoft Mobile Sales International ir kt.* (C-110/15, EU:C:2016:717, 35 punktas). Todėl tiesa, kad visiškai teoriniu požiūriu aplinkybė, jog toks mokestis sumokamas, neprilygsta individualiam žalos, padarytos teisių turėtojams, vertinimui kiekienu konkrečiu atveju.

⁵⁴ 2015 m. lapkričio 12 d. Sprendimas *Hewlett-Packard Belgium* (C-572/13, EU:C:2015:750, 70 ir 71 punktai).

61. Direktyvos 2001/29 35 konstatuojamojoje dalyje taip pat aiškiai nurodyta, kad tais atvejais, kai teisių turėtojai „kokia nors kita forma“ jau yra gavę atlyginimą, „pvz., licencinio mokesčio dalį“, galima netaikyti jokio specialaus ar atskiro mokėjimo⁵⁵. Taigi tokių atvejų gali pasitaikyti, nes Direktyvos 2001/29 35 konstatuojamojoje dalyje aiškiai nurodyta, kad, „kai žala teisių turėtojui yra minimali, gali nebūti ir jokio įsipareigojimo dėl atlyginimo“. Taip pat norėčiau pažymėti, kad pagal Direktyvos 2001/29 6 straipsnį, kaip jį išaiškino Teisingumo Teismas savo 2015 m. kovo 5 d. Sprendime *Copydan Båndkopi* (C-463/12, EU:C:2015:144, 72 punktą), atitinkamos valstybės narės gali nustatyti, kad faktinis teisių turėtojams priklausančios kompensacijos dydis priklauso nuo to, ar taikomos technologinės priemonės, todėl teisių turėtojai raginami jomis pasinaudoti ir taip savanoriškai prisidėti prie tinkamo asmeninio kopijavimo išimties taikymo.

62. Be to, 2013 m. birželio 27 d. Sprendimo *VG Wort ir kt.* (C-457/11–C-460/11, EU:C:2013:426), 78 punkte Teisingumo Teismas pažymėjo, kad „[t]uo atveju, jeigu aptariamas atgaminimas būtų atliktas vykdant vieną procesą ir naudojant prietaisų grandinę, valstybės narės taip pat turėtų teisę dalyvauti etapuose iki kopijavimo veiksmų atlikimo ir prireikus nustatyti sistemą, pagal kurią teisingą kompensaciją mokėtų tokios grandinės prietaisų, kuris padeda įvykdyti šį procesą ne kaip atskiras prietaisas, turintys asmenys, jeigu jie galėtų perkelti su mokesčiu susijusias išlaidas savo klientams. Vis dėlto teisingos kompensacijos, kuri turi būti mokama kaip atlygis teisių turėtojams už žalą, patirtą dėl tokio vieno proceso, bendra suma iš esmės neturėtų skirtis nuo tos, kuri nustatyta už atgaminimą naudojant vienintelį prietaisą“.

63. Beje, tebemanau, kad ES teisės aktų leidėjas galėjo naudinga linkme iš naujo išnagrinėti šį Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkto aspektą⁵⁶. Formuluoatė „teisinga kompensacija“ yra tokia plati ir atvira, kad neįmanoma išvengti tam tikro laipsnio subjektyvaus vertinimo. Be Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 5 dalyje pateiktų rekomendacijų ir tam tikrų šios direktyvos konstatuojamųjų dalių, visų pirma jos 31 ir 35 konstatuojamųjų dalių, esama kelių kitų teisinių standartų, kurie gali būti naudingi nacionaliniams teismams arba Teisingumo Teismui atsakant į klausimą, kokia kompensacija (jeigu ji apskritai reikalinga) šios bylos aplinkybėmis galėtų būti „teisinga“⁵⁷.

64. Šiuo klausimu Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 5 dalyje iš esmės nustatyta, kad šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalies b punkte numatyta išimtis arba apribojimas negali prieštarauti *iprastam* kūrinio arba kito objekto *naudojimui*⁵⁸ ir juo negali būti nepagrįstai pažeisti teisių turėjojo *teisėti interesai*⁵⁹.

⁵⁵ Savo išvadoje, pateiktoje byloje *Copydan Båndkopi* (C-463/12, EU:C:2014:2001, 60 ir 61 punktai), generalinis advokatas P. Cruz Villalón pažymėjo, kad Direktyvos 2001/29 35 konstatuojamojoje dalyje nurodoma, jog „tais atvejais, kai teisių turėtojai kokia nors kita forma jau yra gavę atlyginimą, pvz., licencinio mokesčio dalį, galima netaikyti jokio specialaus ar atskiro mokėjimo“. Jis manė, kad „[i]š šios konstatuojamosios dalies galima daryti išvadą, kad Direktyva 2001/29 valstybėms narėms paliekama spręsti dėl galimybės išvengti bet kokios per didelės kompensacijos, t. y. užtikrinti, kad naudotojai neatsidurtų tokioje padėtyje, kai jie turi du kartus sumokėti teisingai kompensacijai finansuoti skirtą atlyginimą už kopijavimą asmeniniais tikslais, pirmą kartą – kai vykdoma prekyba, teisėtai įsigydami rinkmenas su kūriniais, ir antrą kartą – įsigydami atgaminimo laikmenas, kaip, atrodo, gali būti pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju“.

⁵⁶ Be to, Sprendime *Padawan* padarytos išvados vis dėlto turi būti aiškinamos atsižvelgiant į jų kontekstą ir į 2010 m. būdingus technologijų ir naudotojų įpročius, t. y. tuo momentu, kai buvo nagrinėjama byla, nepaisant to, kad Teisingumo Teismas vėlesnėse bylose nuosekliai tobulino to sprendimo nuostatas.

⁵⁷ Taigi diskrecija, kuria valstybės narės naudojasi įgyvendindamos Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytas išimtis ir apribojimus, yra didelė, nors ja negalima naudotis taip, kad būtų pažeisti šios direktyvos tikslai, susiję su aukšto lygmens autorių teisių apsauga ir tinkamu vidaus rinkos veikimo užtikrinimu. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimas *Funke Medien NRW* (C-469/17, EU:C:2019:623, 50 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Be to, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad iš Direktyvos 2001/29 44 konstatuojamosios dalies aiškiai matyti, kad ES teisės aktų leidėjas numatė, kad išimčių arba apribojimų taikymo sritis galėtų būti apribota dar labiau, kai kalbama apie tam tikrą naują autorių teisių kūrinį ir kitų saugomų objektų naudojimą. Žr. 2014 m. balandžio 10 d. Sprendimą *ACI Adam ir kt.* (C-435/12, EU:C:2014:254, 27 punktą).

⁵⁸ Šios sąvokos taip pat yra neapibrėžtos.

⁵⁹ Šios sąvokos taip pat yra neapibrėžtos.

4. Dėl šių principų taikymo šioje byloje

65. Taigi, pereinant prie šios bylos, būtina įvertinti, koku mastu (jei apskritai) teisių turėtojai turi teisę gauti (papildomą) kompensaciją dėl saugojimo pajėgumų debesijoje, kuri tapo prieinami fiziniams asmenims privačiai naudoti⁶⁰, atsižvelgiant į tai, kad, kaip yra šioje byloje, atrodo, kad pagal nacionalinės teisės aktus jau numatytas mokesčių dėl pačių įvairiausių konkrečių laikmenų sumokėjimas.

66. Kiekvienas autorių teisių saugomų turinio atsiuntimo į debesiją ir atsiuntimo iš debesijos iš prietaisų arba laikmenų, pvz., išmaniųjų telefonų, proceso etapas reiškia to turinio atgaminimą, kuriuo iš esmės pažeidžiamas Direktyvos 2001/29 2 straipsnis, išskyrus atvejus, kai toks atgaminimas yra pateisinamas atsižvelgiant į šios direktyvos 5 straipsnyje nustatytą išimtį arba apribojimą. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą ir 5 straipsnio 5 punktą lygiai taip pat stengiamasi išvengti per mažos ir perteklinės kompensacijos, kuri būtų išmokama teisių turėtojui ir taip pasiekti deramą pusiausvyrą tarp privataus naudotojo ir teisių turėtojo, kyla klausimas, ar atskiras mokestis turi būti mokamas kiekviename šių kopijų sekos etape, įskaitant atgaminimą / saugojimą debesijoje, atsižvelgiant į tai, kad naudotojas jau galėjo sumokėti tinkamą mokestį už toje sekoje naudojamus prietaisus ir laikmenas⁶¹.

67. 2021 m. liepos 7 d. posėdyje *Austro-Mechana* ir Austrijos vyriausybė pareiškė, kad asmeninio kopijavimo mokestis Austrijoje mokamas ne už *prietaisus, bet už laikmenas*. Jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atliktų patikrinimą, atrodytų, kad šį pareiškimą patvirtina 2020 m. asmeninio kopijavimo pasaulinis tyrimas⁶². Vis dėlto būtina pažymėti⁶³, kad, remiantis tuo tyrimu, mokesčiai yra mokami už pačias įvairiausias laikmenas⁶⁴. Taigi, atrodo, kad mokestis turėtų būti mokamas, be kita ko, už į mobiliuosius telefonus integruotą atmintį, kurią naudojant galima atkurti muziką ir (arba) vaizdą, į įvairius kompiuterius ir planšetinius kompiuterius integruotą atmintį, už išmaniuosius laikrodžius, kuriuose yra integruota atmintis, pvz., DVD, USB atmintinės, ir pan. Jokio mokesčio nemokama už saugojimo pajėgumų debesijoje suteikimą⁶⁵. Tyrimo, kuris buvo atliktas Austrijos atžvilgiu, skirsnyje „Tendencijų paaiškinimas“ taip pat buvo nurodyta, kad „vis dėlto labai sumažėjo fizinių laikmenų, išskyrus mobiliuosius telefonus, pardavimas. Žmonės vis dažniau naudojami debesija asmeninio kopijavimo ir (arba) nepertraukiamo transliavimo paslaugomis. Taigi mokestis už asmeninį kopijavimą debesijoje yra tiesioginis *Austro-Mechana* strateginis tikslas“.

68. Taigi iš Teisingumo Teismo turimos medžiagos, jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atliktų patikrinimą, atrodytų, kad fizinių asmenų elgesys asmeninio kopijavimo srityje⁶⁶ kinta, įskaitant vis retesnę naudojimąsi prietaisais ir laikmenomis, pvz., išmaniaisiais

⁶⁰ Ir dėl tikslų, kurie nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nėra komerciniai.

⁶¹ Atrodo, kad šie mokesčiai valstybėse narėse yra gana skirtingi, nes gali būti, kad konkrečiam prietaisui (pvz., asmeniniam kompiuteriui ar išmaniam telefonui) mokestis gali būti taikomas vienoje valstybėje narėje ir netaikomas kitoje. Tą patį galima pasakyti apie bet kurio tokio mokesčio sumas, kurios įvairiose valstybėse narėse gali būti skirtingos. Šiuo klausimu žr. „Private Copying Global Study 2020“. Skelbiama adresu https://www.irma.asso.fr/IMG/pdf/sg20-1067_private_copying_global_study_2020_2020-11-23_en.pdf. Iš to tyrimo, pvz., atrodytų, kad Airija taiko asmeninio kopijavimo išimtį pagal 2000 m. Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 101 straipsnį, tačiau nenumatyta jokie mokesčio už asmeninį kopijavimą.

⁶² Žr. studijos p. 286–296.

⁶³ Žr. studijos p. 286–296.

⁶⁴ Šiuo klausimu *Strato* prie savo pastabų taip pat pridėjo *Austro-Mechana* tarifų, mokamų už saugojimo laikmenas, pateiktas rinkai nuo 2018 m. sausio 1 d., sąrašą. Žr. 12 priedą.

⁶⁵ *Strato* pažymi, kad nė viena valstybė narė dabar nenumato mokesčio už asmeninį kopijavimą dėl debesija pagrįstų paslaugų. Prancūzijos vyriausybė 2021 m. liepos 7 d. posėdyje nurodė, kad Prancūzija taiko mokestį už asmeninio vaizdo įrašymo tinkle paslaugas.

⁶⁶ Bent jau Austrijoje, tačiau manau, kad taip yra visose valstybėse narėse.

telefonais ir planšetiniais kompiuteriais, kartu dažniau naudojantis debesijos kompiuterijos paslaugomis, o ne vien įvairiais prietaisais ir laikmenomis. Be to, atrodytų, kad mokesčių objektas yra prietaisai ir laikmenos, o ne debesijos kompiuterijos paslaugos.

69. Teisė į teisingą kompensaciją pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą galioja atsižvelgiant į tam tikromis aplinkybėmis taikomą paneigiamą prielaidą dėl teisių turėtojams padarytos žalos; būtent todėl atsiranda naudotojų prievolė jiems sumokėti kompensaciją. Šiuo klausimu vertinant teisių turėtojams padarytą žalą, visų pirma galioja paneigiama prielaida, kad fiziniai asmenys visapusiškai pasinaudoja jiems prieinamų elektroninių prietaisų ar laikmenų atgaminimo ir saugojimo pajėgumais⁶⁷. Be to, preziumuojama, kad žala teisių turėtojui dėl asmeninio kopijavimo atsiranda toje valstybėje narėje, kurioje gyvena galutinis naudotojas⁶⁸.

70. Mano nuomone, atsižvelgiant į *neišvengiamai netikslų* vienkartinių mokesčių už prietaisus ar laikmenas pobūdį, turi būti taikomas nuosaikus požiūris prieš tai, kai tokie vienkartiniai mokesčiai būtų derinami su kitomis atlyginimo sistemomis; tas pats taikytina ir perkeliant į jas kitus su debesijos kompiuterija susijusius mokesčius, jei iš anksto nėra atlikta empirinio tyrimo šiuo klausimu, ypač jei nėra nustatyta, ar teisių turėtojams daroma papildoma žala dėl tokių prietaisų / laikmenų ir paslaugų derinio naudojimo, nes taip gali atsirasti perteklinė kompensacija ir iškraipyta derama teisių turėtojų ir naudotojų pusiausvyra, kaip nurodyta Direktyvos 2001/29 31 konstatuojamojoje dalyje.

71. Jeigu neatsižvelgiama į atgaminimą ir (arba) saugojimą debesijoje, gali kilti nepakankamo kompensavimo teisių turėtojui už žalą rizika. Vis dėlto, kadangi autorių teisių saugomo turiniu atsiuntimas į debesiją ir atsiuntimas iš jos naudojant prietaisus arba laikmenas galėtų būti klasifikuojamas kaip *atskiras asmeninio kopijavimo procesas*, valstybės narės, atsižvelgdamos į plačią joms suteiktą diskreciją, kai tinkama, gali nustatyti sistemą, kurioje teisinga kompensacija sumokama tik dėl prietaisų arba laikmenų, kurios yra būtina to proceso dalis, jeigu į ją įtraukta kompensacija už žalą, kuri padaroma teisių turėtojui dėl atitinkamo proceso.

72. Taigi apibendrinant pažymėtina, kad atskira rinkliava arba mokestis nemokami dėl fizinio asmens atliekamo atgaminimo asmeninėms reikmėms, remiantis debesijos kompiuterijos paslaugomis, kurias suteikė trečioji šalis, jeigu tos rinkliavos sumokamos dėl prietaisų / rinkliavų atitinkamoje valstybėje narėje ir jose taip pat atsispindi teisių turėtojams dėl tokio atgaminimo padaryta žala. Jeigu valstybė narė iš tiesų nusprendė numatyti rinkliavos sistemą dėl prietaisų / laikmenų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės turi teisę daryti prielaidą, kad tai savaime yra „teisinga kompensacija“ pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą, išskyrus atvejus, kai teisių turėtojas (arba jo atstovas) gali aiškiai įrodyti, kad toks mokėjimas nagrinėjamoje byloje būtų netinkamas.

73. Šis vertinimas, kuris reikalauja didelės ekonominės analizės ir žinių apie visas pramonės šakas, yra vertinimas, kurį nacionalinis teismas turi atlikti nacionaliniu lygmeniu.

⁶⁷ Man sunku daryti tokias prielaidas atsižvelgiant į tai, kad internetinių paslaugų atsiradimas, kuriomis suteikiamos licencijos į autorių teisių saugomą turinį, pvz., knygas, muziką, filmus, gali gerokai sumažinti fizinių asmenų, kurie yra naudotojai, daromas saugomo turinio kopijas, pažeidžiant Direktyvos 2001/29 2 straipsnį. Manau, kad mokesčiai turi būti nustatomi atsižvelgiant į šį reiškinį ir tai, kad prietaisai ir laikmenos gali būti vis dažniau naudojami saugoti turiniui, kuriuo paprasčiausiai nėra pažeidžiama atgaminimo teisė, pvz., prietaiso savininko padarytomis asmeninėms nuotraukoms.

⁶⁸ Dėl pastarojo punkto pažymėtina, kad tai, jog *Strato*, kaip jis teigia, iš tiesų galėjo sumokėti mokesčius už savo serverius Vokietijoje, šioje byloje iš esmės neturi reikšmės. Jeigu kokie nors mokesčiai turi būti sumokėti už debesijos kompiuterijos paslaugų suteikimą Austrijoje gyvenantiems fiziniams asmenims, jie turi būti sumokėti Austrijoje. Tačiau pagal 2013 m. liepos 11 d. Sprendimą *Amazon.com International Sales ir kt.* (C-521/11, EU:C:2013:515, 37 punktą) *Strato* taip pat gali siekti susigrąžinti (dalį) Vokietijoje sumokėtų mokesčių.

VI. Išvada

74. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Oberlandesgericht Wien* (Vienos aukštesnysis apygardos teismas, Austrija) pateiktus prejudicinius klausimus:

2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo 5 straipsnio 2 dalies b punkte vartojama sąvoka „atgaminimas bet kurioje laikmenoje“ apima atgaminimą naudojantis trečiosios šalies teikiamomis debesijos kompiuterijos paslaugomis.

Atskiras mokestis arba rinkliava nemokama dėl fizinio asmens atgaminimo asmeninems reikmėms naudojant debesijos kompiuterijos paslaugas, kurias teikia trečioji šalis, jeigu tie mokesčiai, sumokami dėl prietaisų / laikmenų atitinkamoje valstybėje narėje, taip pat apima dėl tokio atgaminimo teisių turėtojui padarytą žalą. Jeigu valstybė narė iš tiesų nusprendė numatyti rinkliavos sistemą dėl prietaisų / laikmenų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės turi teisę daryti prielaidą, kad tai savaime yra „teisinga kompensacija“ pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą, išskyrus atvejus, kai teisių turėtojas (arba jo atstovas) gali aiškiai įrodyti, kad toks mokėjimas nagrinėjamoje byloje būtų netinkamas.